

відповідних національних органів у разі скоєння таких порушень групою осіб – громадян з різних держав; видам санкцій за порушення авторських прав в мережі Інтернет; проблемам запобігання порушенням авторських прав в Інтернеті.

Література

1. Галушкина С. Л. Международная защита авторского права в глобальной сети Интернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/mezhdunarodnaya-zaschita-avtorskogo-prava-v-globalnoy-seti-internet>.
2. Швець Г. С. Літературна творчість як вид інтелектуальної власності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PVMN_2013/Pravo/3_153867.doc.htm.
3. Кияшко С. А. Актуальні проблеми боротьби з Інтернет-піратством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1252>.
4. Особенности пиратства в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kochetov.org.ua/2011/06/09/piracy_of_ukraine/.
5. Піратство в Інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apo.kiev.ua/internet.phtml>.

УДК 301.085:340.111.5:354.42

Тихомиров О. О., к.ю.н.,
Забайлович Л. В., студентка,
Національна академія СБ України, м. Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ КОНФЛІКТИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ОСОБЛИВОСТІ

Сучасному інформаційному простору, завдяки стрибку в інформаційно-телекомунікаційних технологіях, характерне збільшення неконтрольованих потоків інформації, які можуть призвести до виникнення численних конфліктних ситуацій у різних сферах суспільної діяльності.

Поняття «конфлікт» у широкому, філософському аспекті трактується як зіткнення протилежних цілей, позицій, поглядів суб'єктів соціальної взаємодії, які усвідомлюють суперечливість своїх інтересів.

Для осмислення конфлікту як явища правової дійсності важливим є застосування функціонального підходу – одного з основних підходів теоретико-правового пізнання. Він дозволяє з'ясувати позитивну і негативну роль конфлікту в соціально-правовому середовищі.

Конфлікт здійснює позитивний вплив, виконуючі такі функції:

– соціально-діагностичну (індикаційну) – виникнення конфліктів свідчить про недоліки у функціонуванні соціальних організацій,

поглиблення суспільних протиріч, поляризацію інтересів різних соціальних груп;

- регулюючу – конфлікти створюють і підтримують в суспільстві соціальну рівновагу, забезпечують баланс сил у структурах влади й управління;

- інтегративну – участь у конфлікті сприяє консолідації людей, які захищають спільні інтереси, формуванню їх зацікавленості у співпраці, узгодженні та об'єднанні своїх зусиль;

- інноваційну – конфлікти сприяють оновленню соціальних відносин, утвердженню нових норм та цінностей, дозволяють уникнути застою, є джерелом нововведень та прогресивних тенденцій;

- комунікативну – пошук шляхів розв'язання конфлікту активізує соціальну взаємодію, забезпечує спільне вироблення взаємоприйнятних рішень;

- інформаційну – виникнення та розв'язання конфлікту забезпечує формування суспільно-припустимих моделей поведінки та презентацію їх суспільству.

Водночас конфлікт деструктивно впливає на суспільне життя, посилюючи нестабільність соціальної системи, загрожуючи порушенням нормального її функціонування. У цьому ракурсі конфлікти можна розділити на такі:

- дестабілізуючі – можуть спричиняти порушення соціальної рівноваги, громадського порядку, зокрема шляхом підміни одних проблем іншими, застосування насильницьких методів для розв'язання існуючих проблем;

- ті, які спричиняють надлишкові витрати – як правило, вимагають використання додаткових матеріальних, часових, моральних, зокрема, емоційних ресурсів для вирішення проблем, навколо яких вони виникають;

- дезорганізуючі – дозволяють уповільнювати та ускладнювати процеси прийняття рішень, відвернення уваги від важливих проблем, відволікання від виконання поточних планових завдань, порушують ритм та ефективність діяльності.

За сферою розгортання виділяють не тільки інформаційні та інформаційно-правові конфлікти, а й політичні, соціальні, економічні, юридичні (правові), ідеологічні, соціокультурні тощо [1].

Сутність інформаційного конфлікту полягає в протиріччі, яке виникає у зв'язку з браком чи обмеженістю інформації, поданням хибної інформації, відмінностями в розумінні важливості інформації, або в різних способах оцінки та тлумачення інформації.

Інформаційні конфлікти можуть виникати й у сфері юридичної діяльності, зокрема в роботі органів прокуратури, суду, міліції, державної

безпеки, які не застраховані від помилок, некомпетентності, відсутності спеціальних знань і навичок, перевищення службових повноважень тощо.

Тому в якості окремої групи, необхідно виділити інформаційно-правові конфлікти. Вони відбуваються не тільки між фізичними чи юридичними особами та зазначеними «силовими» структурами, а й окремими правоохоронними і правозастосовними органами, наприклад, між органами адвокатури та слідства [2].

В юридичній інтерпретації, запропонованій С. В. Бобровник, інформаційно-правовий конфлікт розглядається як протиріччя, що виникає в інформаційній сфері, а також правові норми й акти, які визначають права, обов'язки, межі поведінки суб'єктів інформаційної діяльності та відповідних правовідносин у контексті виникнення конфліктної ситуації [3].

Інформаційно-правові конфлікти можна класифікувати таким чином:

- за галузями права (адміністративні, цивільні, трудові, сімейні, фінансові, кримінальні, кримінально-процесуальні, міжнародно-правові тощо);
- за розподілом повноважень (горизонтальні – серед суб'єктів з однаковим рівнем повноважень; вертикальні – за принципом «керівник – підлеглий»);
- за спрямуванням (внутрішні – виникають у внутрішній діяльності певних суб'єктів; зовнішні – конфліктні ситуації між різними суб'єктами);
- за формалізованим джерелом виникнення (конфлікти на основі нормативно-правових та індивідуально-правових актів) тощо.

Отже, інформаційно-правовий конфлікт – це цілком реальне явище, яке в умовах інтенсивного розвитку інформаційного простору та низького рівня правосвідомості і правової культури здійснює досить значний соціальний вплив, що має стати актуальним предметом наукових досліджень, зокрема в межах інформаційно-правової конфліктології.

Література

1. Примуш М. В. Загальна соціологія : Навч. посібник / М. В. Примуш. – К.: Професіонал, 2004. – 590 с.
2. Беляков К. І. Вступ до інформаційно-правової конфліктології / К. І. Беляков // Адміністративне право і процес; Фінансове право; Інформаційне право. – 2013. – № 2(11). – С. 19-24.
4. Бобровник С. Правовий конфлікт: поняття, ознаки, природа та різновиди / С. Бобровник // Загальні проблеми правової науки. – 2011. – № 1(64). – С. 26-33.